

iş Kazaları

Ders No: 41

Hoş Geldiniz

Eğitimimizin Amacı

Katılımcıların, işyerlerinde karşılaşılabilecekleri iş kazalarını önleyebilmeleri ve kayıtların tutulması için gerekli bilgiye sahip olmalarını sağlamaktır.

İŞ GÜVENLİĞİ
Hayattaki Herşeyi
Deneyerek Öğrenmek
Zorunda Değiliz...

Öğrenim Hedeflerimiz

Bu dersin sonunda katılımcılar,

- İş kazasını tanımlar.
- İş kazaları ile ilgili istatistikleri ve işyerinde kazaların ortaya çıkmasında rol oynayan etmenleri analiz eder.
- İş kazalarını önleme ile ilgili yöntemleri açıklar.
- İş kazası kayıt ve bildirimlerini oluşturur.
- Bir iş kazası incelemesi yaparak raporunu düzenler.

İŞ GÜVENLİĞİ
Hayattaki Herşeyi
Deneyerek Öğrenmek
Zorunda Değiliz...

Konu Başlıklarımız

1. Kaza ve iş kazası kavramları
2. İş kazalarının nedenleri
3. İş kazası nedenli maddi ve manevi kayıplar
4. İş kazalarının sınıflandırılması
5. İş kazası istatistikleri
6. Kaza sonrası düzenlenecek belgeler ve kaza bildirimi
7. Kazanın incelenmesi, rapor ve istatistik düzenlenmesi
8. İlgili mevzuat

İŞ GÜVENLİĞİ
Hayattaki Herşeyi
Deneyerek Öğrenmek
Zorunda Değiliz...

1. İş kazası ve iş kazası kavramları

1.1. Kaza kavramı :

- Sözlükte kaza kelimesine karşılık şu manalar bulunmaktadır:
- Görünür bir sebebi olmadan,
- Beklenmeyen,
- Amaçsız davranış,
- raslantı,
- Kader.

1. İş kazası ve iş kazası kavramları

1.1. Kaza kavramı :

- Genel olarak “kaza” kavramı, kasıt söz konusu olmaksızın meydana gelen, beklenmedik ve sonucu istenmeyen bir olayı belirtmektedir.
- Kaza, dıştan ve ani bir etkiyle meydana gelen ve kişilere zarar veren istenmeyen bir olaydır.
- Kazalar beklenmeyen, istenmeyen ve kaçınılamayan olaylardır.

1. İş kazası ve iş kazası kavramları

1.2. İş Kazası Tanımları:

İş kazalarının bir çok tanımı vardır.

- İş kazası, “iş gören, işe veya iş eğitime giderken yada işletme içinde çalışırken veya çalışma araçlarının bakımını ve muhafazasını yaparken aniden olan, iş görene bedensel zarar veren olaydır.” diğer bir tanımda ise
- İş kazası, “İşçinin iş süresince çalışma koşulları, işin nitelik ve yürütümü yada kullanılan makine, araç, gereç, ve malzeme nedeniyle uğradığı, iş gücünün tamamını veya bir bölümünü kaybettiği olaydır.” diye tanımlanır.

1.2. İş Kazası Tanımları

1.2.1.Ulusal mevzuatımızda iş kazası, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13. maddesinde tanımlanmıştır.

- **MADDE 13-** İş kazası;
- a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- b) **(Değişik: 17/4/2008-5754/8 md.)** İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,
- c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,

1.2. İş Kazası Tanımları

- d) (**Değişik: 17/4/2008-5754/8 md.**) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında,
- meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hâle getiren olaydır.

1.2. İş Kazası Tanımları

1.2.2. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda

- **İş kazası:** İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen özre uğratan olayı,

1.2. İş Kazası Tanımları

1.2.2. Uluslararası Çalışma Örgütüne (ILO) göre;

- Önceden planlanmamış, bilinmeyen ve kontrol altına alınamamış olan etrafa zarar verebilecek nitelikteki olaydır.

1.2.3.Dünya Sağlık Örgütüne (WHO) Göre İse;

- Önceden planlanmamış olan ve çoğu kişisel yaralanmalara, makinelerin ve araç gereçlerin zarara uğramasına, üretimin bir süre durmasına yol açan bir olaydır.

1. İş kazası ve iş kazası kavramları

Bu iki tanımdan da anlaşıldığı gibi iş sağlığı ve iş güvenliğinin 3 amacı bulunmaktadır.

- Çalışanların korunması
- İşletmenin korunması
- Üretim ve kalitenin artırılması

2. İş kazalarının nedenleri

2.1. Kaza Teorileri

- Kaza, ani istenmeyen ve planlanmamış, genellikle ölüm, yaralanma veya maddi hasarla sonuçlanan bir olay olarak tanımlanabilir ya da önceden bilinmeyen istem dışı bir olgu sonrası aniden meydana gelip kontrol dışına çıkan ve kişinin bedensel bütünlüğüne zarar verebilecek yada maddi hasara neden olabilecek nitelikteki olaylardır.
- Bize bir bakış açısı kazandırması açısından, risk yönetimi konusuna nasıl yaklaşacağımız hususunda konu ile ilgili bazı teorilere kısaca değineceğiz;

2.1. Kaza Teorileri

2.1. 1. Dört M Teorisi:

2.1.1.1. Man (İnsan)

- Eğitim ve bilgi eksikliği,
- Dalgınlık, dikkatsizlik,
- İlgisizlik, düzensizlik,
- Bedenin iş uyumsuzluğu,
- Aile düzeni,
- Psikolojik faktörler,
- Beslenme yetersizliği

2.1. Kaza Teorileri

2.1. 1. Dört M Teorisi:

2.1.1.2. Machine (Makine ve Teçhizat):

- Yeterli koruyucu tedbirlerin alınmaması
- İşe uygun makine kullanılmaması veya makinelerin yanlış kullanılması

2.1.1.3. Media (Kullanılan madde ve Çevre):

- Malzemenin kimyasal, fiziksel özellikleri
- Kullanılan madde yapılarına uygun üretim sisteminin seçilmemiş olması,
- Sıcaklık, nem, aydınlatma, gürültü gibi fiziksel etkiler
- Mekanik etkiler
- Sağlık koşulları

2.1. Kaza Teorileri

2.1.1. Dört M Teorisi:

2.1.1.4. Management (Yönetim): Yönetimsel faktörler

- Fazla mesai çalışması,
- Çok fazla iş yoğunluğu,
- Mantıksız iş rejimi,
- Fazla ve sürekli güç harcama ,
- Sürekli gece vardiyası,
- Kişinin fiziksel ve ruhsal yapısına uymayan iş

2.1. Kaza Teorileri

2.1.2. Tek Faktör Teorisi:

- Bu teori, bir kazanın tek bir nedenin sonucu olarak ortaya çıktığını ileri süren görüşten doğar.
- Eğer bu tek neden tanınabilir ve açıkçası ortadan kaldırılabilir ise kaza tekrar etmeyecektir.
- Bu teori genellikle temel sağlık ve güvenlik eğitimi almış kişilerce kabul edilmemektedir.
- Örnek: Bir kişinin acele bir şekilde hafif aydınlatılmış bir bölgede yürürken, ayağının bir odun parçasına takılarak sendelemesi.
- Tek faktör teorisi çözümü: Odun parçasını kaldırmak yeterlidir.
- Ancak, gerçekte kazalar daima birden fazla faktörün katılımına bağlıdır.

2.1. Kaza Teorileri

2.1.3. Enerji Teorisi:

- Bu teoriye göre (William Haddon tarafından ortaya atılmıştır) kazalar daha çok muhtemelen enerji transferinde ya da enerji transferi esnasında meydana gelir.
- Bu enerji boşalmasının oranı önemlidir.
- Çünkü enerji boşalması ne kadar büyükse, hasar potansiyeli de o kadar büyüktür.
- Tehlikelerin tanınmasında bu kavram çok sınırlandırılmış ve bu haliyle tek etken teorisine benzemektedir.
- Diğerinden farklı olarak enerji boşalması önemlidir.

2.1. Kaza Teorileri

2.1.4. Çok Etken Teorisi:

- Kaza, birçok etken birlikte değerlendirilerek analiz edilir. Bu teori, birçok deneyimli sağlık ve güvenlik uzmanı tarafından da kabul edilip uygulanmaktadır.
- Verilen örneğin çok etken teori çözümü;
- Bu kişi için bu bölgede yürümek bir zorunluluk muydu yoksa daha güvenli bir yol var mıydı?
- Bu kişi acele etmeseydi etrafında olanlardan daha fazla haberi olabilir ve odun parçasından kaçınabilir miydi?
- Eğer bu bölge daha iyi aydınlatılsaydı bu kişi odun parçasını fark edebilir miydi?
- Odun kaldırılmış olamaz mıydı?

2. İş kazalarının nedenleri

2.1.5. Domino Teorisi: Kaza Zinciri (Heinrich Prensipleri)

- Kazanın oluşumunu inceleyen araştırmacıların, ilginç bir açıklama örneği olarak “dik duran domino taşları” modelini kullandıkları görülmektedir.
- Bu modele göre, kaza zinciri faktörleri şöyle sıralanmaktadır:
- Doğa ve sosyal yapıkoşulları
- Kişisel kusurlar
- Güvensiz şartlar ve hareketler
- Kaza
- Zarar (ölüm veya yaralanma)

2. İş kazalarının nedenleri

KAZA ZİNCİRİ

2. İş kazalarının nedenleri

- Kazalar incelendiğinde beş temel nedenin arka arkaya dizilmesi sonucu meydana geldiği anlaşılır.
- Bu beş temel faktöre **KAZA ZİNCİRİ** denir.
- Bunlardan biri olmadıkça bir sonraki meydana gelmez ve zincir tamamlanmadıkça kaza ve yaralanma olmaz.

2. İş kazalarının nedenleri

2.1.5.1. İnsanın Tabiat Şartları Karşısında Zayıflığı:

- İnsanın tabiat şartları karşısında yaratılıştan gelen zayıflığı kazaların ilk temel sebebidir.
- Eğer insanlar tabiat karşısında bu kadar zayıf olmasaydı kazalar olmazdı.
- Bu sebeple kazalar tam bir kesinlikle önlenemez.

2. İş kazalarının nedenleri

2.1.5.2. Kişisel kusurlar:

- Dikkatsizlik, pervasızlık, asabiyet, dalgınlık, önemsemezlik ve ihmâl gibi kişisel kusurlar kazaların ikinci temel sebebidir.
- Bu kusurlar zayıflığın kişisel boyutu olup, şahsın yanlış ya da gereksiz hareket yapmasına neden olur.
- İnsanları bu kusurları eğitim ve disiplinle kısmen önlenirse de iş güvenliği bilimi kişisel kusurların psiko-sosyal ve çevresel etkiler nedeni ile de ne zaman ortaya çıkacağı bilinmeyeceği için bu konu ile uğraşmaz ve insanı kusurlu bir varlık olarak kabul eder.

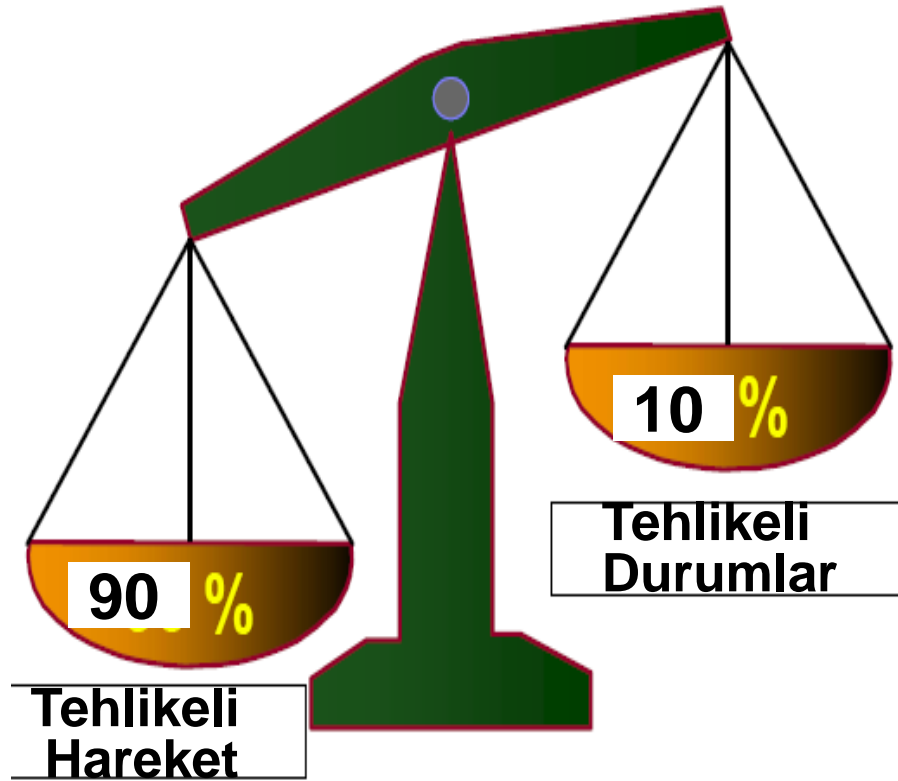
2. İş kazalarının nedenleri

2.1.5.3. Tehlikeli Hareket-Tehlikeli Durum :

- İnsanın şahsi kusurlarının bir kazaya sebep olması için **Tehlikeli şekilde hareket** etmesi gerekir.
- Ancak, yalnız başına tehlikeli harekette bir kazaya sebep olmaz.
- Kazanın meydana gelmesi için birde **Tehlikeli durum'un** bulunması şarttır.
- Kaza ancak bu iki hususun aynı anda üst üste gelmesi hallerinde oluşur.

2.1.5.3. Tehlikeli Hareket-Tehlikeli Durum :

Tehlikeli Durum \times Tehlikeli Hareket = İş Kazası veya Meslek Hastalığı
Ramak kala (ucuz atlatma)

2.1.5.3.1. Tehlikeli Durumlar:

- Koruyucusuz çalışma,
- Uygun olmayan koruyucular,
- Ergonomik uygunsuzluklar,
- Tehlikeli zemin ve bina yapısı,
- Kusurlu alet- teçhizat kullanma,
- Bakım onarımın zamanında ve yeterli olmaması,
- Yetersiz yada fazla aydınlatma,
- Yetersiz havalandırma,
- Termal konfor (ısı, nem) şartların uygun olmaması,
- Gürültülü ortam,
- Emniyetsiz yöntem ve şartlar
- Kişisel koruyucuların olmaması veya hatalı seçimi

2.1.5.3.1. Tehlikeli Hareketler:

- İş hakkında yetersiz bilgi ve eğitimsizlik,
- Yetkisiz çalışma, İkaz ve talimatlara uymama,
- Tehlikeli hızda alet ve makina kullanma,
- İşe uygun alet kullanmama,
- Tertip düzen (5S) kurallarına uymama,
- Uygun olmayan emniyet donanımı kullanma,
- Emniyet donanımlarını bozma,
- Tezgah koruyucularını kullanmama,
- Emniyetsiz yükleme, taşıma, istif
- Emniyetsiz vaziyet alma
- Tehlikeli yerlerde çalışma
- Dikkatsiz çalışma,
- Şaşırma, kızgınlık, üzgünlük, ürkme, şakalaşma
- Kişisel koruyucu kullanmamak

2. İş kazalarının nedenleri

2.1.5.4. Kaza Olayı:

- Yukarıda belirtilen üç unsurun arka arkaya gelmesi de önceden planlanmayan ve bilinmeyen, zarar vermesi muhtemel bir olayın meydana gelmesi için kafi değildir.
- Bir de kazanın bütün unsurları ile gerçekleşmesi, yaralanma yada zararın meydana gelmesi için **Kaza olayına** ihtiyaç vardır.
- Bu da kaza zincirinin dördüncü halkasını teşkil eder.

2. İş kazalarının nedenleri

2.1.5.5. Zarar (Hasar veya Yaralanma):

- Bir kazanın kaza tanımındaki durumuna gelmesi için **Zarar (Hasar veya Yaralanma)** safhasının da bulunması gereklidir.
- Bu husus kaza zincirinin son halkasıdır.

2.2. İSG Temel Prensipleri

- Amerikalı yazar W. HEINRICH Bir işletmede, fabrikada, iş kolunda yürütülecek iş güvenliği çalışmalarında ve her türlü iş güvenliği problemlerinin çözümünde göz önünde tutulması ve dikkate alınması gereken on temel kural olduğunu belirtmektedir.
- Bu 10 kurala **iş güvenliği temel prensipleri** diyoruz.
- Bu prensipler bilimsel bir çalışma çerçevesinde yürütüldüğü takdirde istenilen sonuçlar elde edilebilir.

2.2. İSG Temel Prensipleri

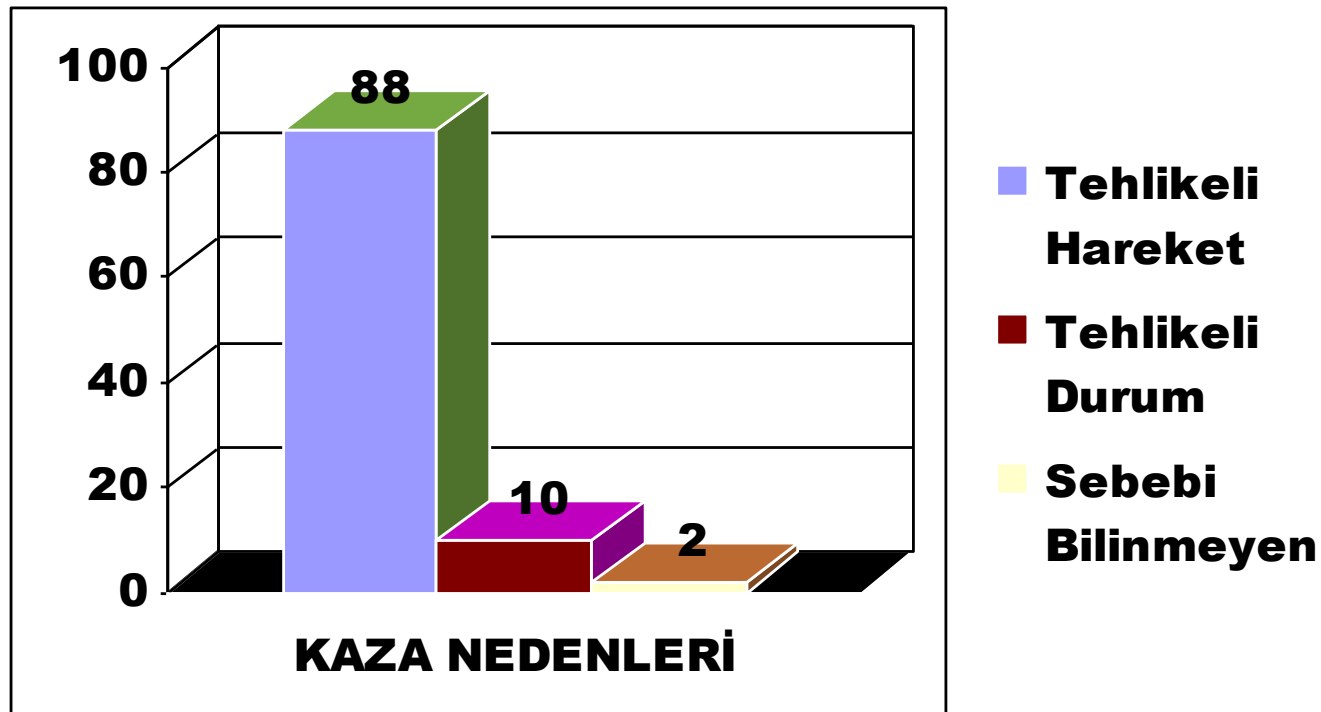
2.2.1. Prensip 1

- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin asıl çalışma alanı **tehlikeli durum ve tehlikeli davranış**'ın ortadan kaldırılmasına yönelik olmalıdır.
- **Kaza zinciri**
- İnsan bünyesinin tabiat şartları karşısında zayıf olması
- Şahsi özürler (Dikkatsizlik, pervasızlık, asabiyet, dalgınlık, önemsemezlik, ihmalkarlık vs.)
- **Tehlikeli hareket , tehlikeli şartlar**
- Kaza olayı,
- Ölüm, Yaralanma (Zarar, hasar)

2.2. İSG Temel Prensipleri

2.2.2. Prensip 2

- Kazalar ağırlıklı olarak
- %88 i tehlikeli davranışlardan
- %10 u tehlikeli durumlardan
- %2 si kaçınılmaz durumlardan kaynaklanmaktadır.

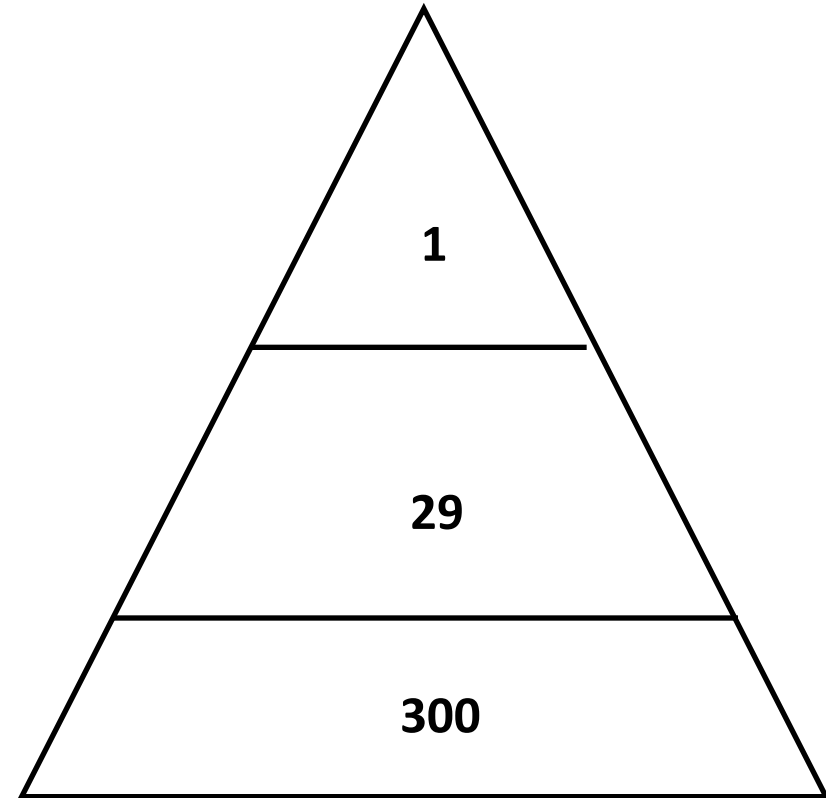
2.2. İSG Temel Prensipleri

2.2.3. Prensip 3

- Kaza sonucu meydana gelecek zararın büyüklüğü önceden kestirilemez.

2.2.4. Prensip 4

- Ağır yaralanma veya ölümlerle neticelenen her kazanın temelinde
- 29 hafif yaralanma
- 300 yaralanmasız olay vardır.

Kaza Piramidi

2.2. İSG Temel Prensipleri

2.2.5. Prensip 5

- Tehlikeli davranışların nedenleri:

1-Şahsi kusurlar:

Dikkatsizlik, laubalilik, umursamazlık gibi

2-Eğitim yetersizliği :

Bilgi,ustalık, alışkanlık

3-Fiziki yetersizlik :

Bünyenin yapılan işe uygun olmaması

4-Uygunsuz mekanik şartlar ve fiziki çevre

2.2. İSG Temel Prensipleri

2.2.6. Prensip 6

- Kazalardan korunmak için:
 - 1-Mühendislik ve revizyon
 - 2-Eğitim
 - 3-Ergonomi kurallarından yararlanma,
 - 4-Teşvik tedbirleri uygulama
 - 5-Disiplin tedbirlerini uygulama
çalışmalarının yapılması

2.2. İSG Temel Prensipleri

2.2.7. Prensip 7

- Kazalardan korunma yöntemleri ile
- üretim, maliyet, kalite kontrolü metotları benzerlik ve
- paralellik arz eder.

2.2.8. Prensip 8

- İş Güvenliği çalışmalarına işletmenin üst düzey yöneticileri de katılmalı ve sorumluluğa ortak olmalıdır.

2.2.9. Prensip 9

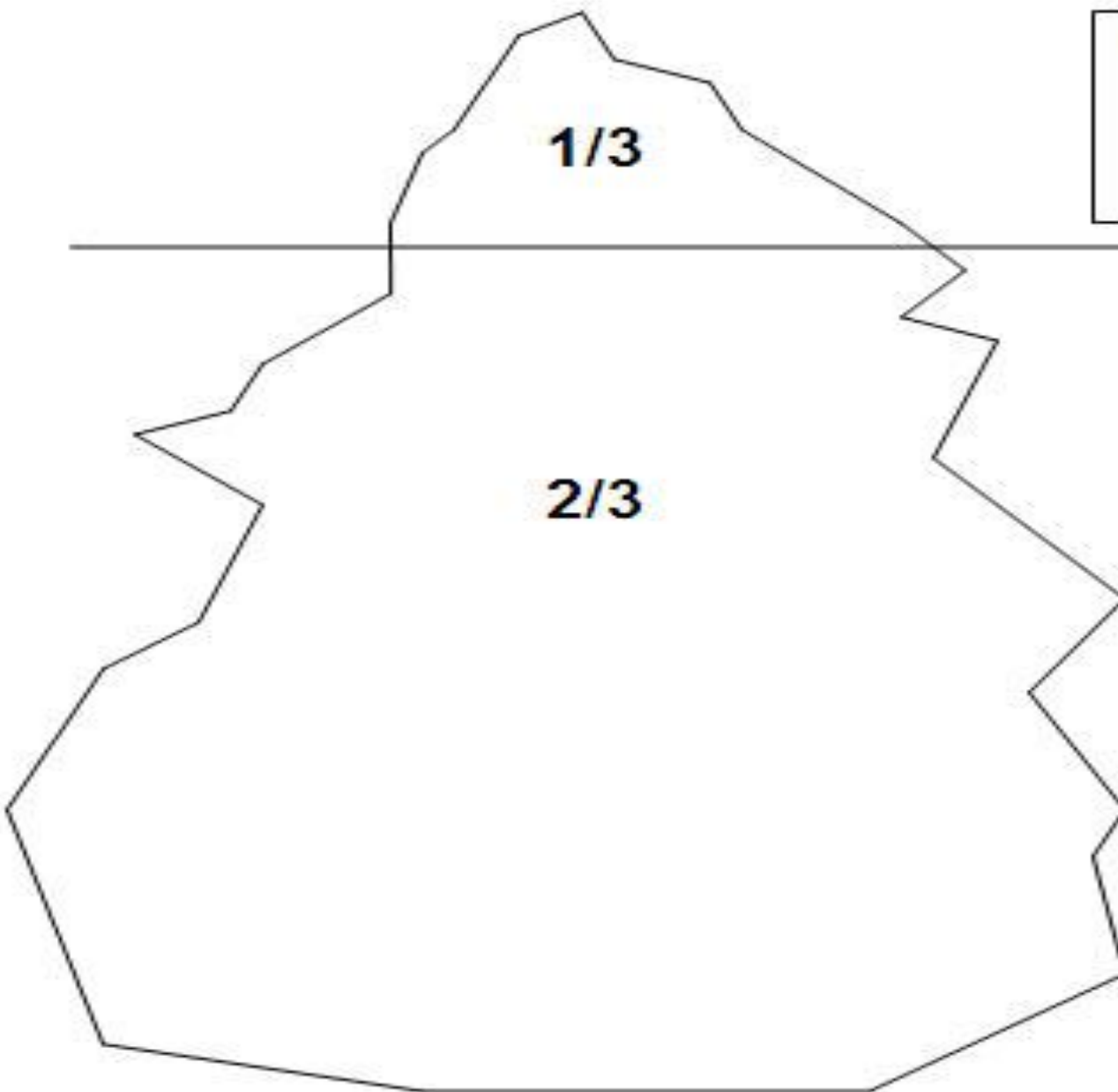
- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda formen ve ustabaşı gibi ilk kademe yöneticileri çok önemlidir.

2.2. İSG Temel Prensipleri

2.2.10. Prensip 10

- İş güvenliği çalışmalarına birinci derecede insani duygular yön vermelidir.
- Ancak iş güvenliği tedbirlerinin
1-üretimin artması,
2-masrafların azalması
sonucu maliyetlerin düşmesine yardımcı olduğu
unutulmamalıdır.

3. İş kazası nedenli maddi ve manevi kayıplar

GÖRÜNÜR MALİYETLER

- Tıbbi maliyetler
- Sigortaya ödenen maliyetler
- Tazminat maliyetleri

GÖRÜNMEYEN MALİYETLER

- İş günü ve iş gücü kaybı
- Mahkeme masrafları
- Fazla mesai
- Bina, makina, alet teçhizat, üretim veya ürünlerdeki hasarın maliyeti
- İşin durması nedeniyle uğranılan maliyet
- İşyerinde yapılan denetim, araştırma ve yazışmaların maliyeti
- Verimin düşmesinin maliyeti
- Çalışanlardaki moral bozukluğunun getirdiği maliyet
- Kazalı işçinin yerine alınan geçici işçiye verilen eğitim maliyeti

3. İş kazası nedenli maddi ve manevi kayıplar

3.1. Görünen (Doğrudan) zararlar;

Meydana gelen bir iş kazası sonucunda; yaralanma, ölüm ve malzeme kaybı ile ilgili tüm giderler, doğrudan zararları ihtiva etmektedir.

- Makine-Teçhizat hasarı,
- Tazminat ödemeleri,
- İlk yardım masrafları,
- Diğer tıbbî masraflar
 - Doktor masrafları,
 - İlâç masrafları,
 - Tedavi masrafları
 - Sosyal yardım ödenekleridir.

3. İş kazası nedenli maddi ve manevi kayıplar

3.2. Görünmeyen (dolaylı) zararlar;

Maliyet yönüyle hesaplama zorluğu olan, iş kazası sonucunda ilk anda hissedilemeyen ancak zaman içerisinde maddî ve manevî yükümlülükler sebebiyle iş yerinde ve toplum içinde etkisini gösteren zararlar olarak ifade edilir. Bunlar;

- Kaybolan iş günü,
- Kaybolan iş gücü,

4. İş kazalarının sınıflandırılması

İş kazaları çok çeşitlidir.

- Olayın meydana gelme şekline,
 - olay sonucu oluşan zararın niteliğine,
 - kaza olayının sonuçlarına,
- bağlı olarak değişik şekilde sınıflandırılmaktadır.

4. İş kazalarının sınıflandırılması

4.1.Yaralanmanın ağırlığına göre kazalar :

- Yaralanma ile sonuçlanan kazalar,
- Bir günden fazla işten uzaklaşmaya neden olmayan, tedavi gerektirmeyen kazalar,
- Bir günden fazla işten uzaklaşmaya neden olan, tedavi gerektiren kazalar,
- Sürekli iş görmezliğe neden olan kazalar,
- Ölüm ile sonuçlanan kazalar.

4. İş kazalarının sınıflandırılması

4.2. Yaralanmanın cinsine göre kazalar :

- Kafa yaralanmaları (baş, göz, yüz vb.),
- Boyun ve omurga yaralanmaları,
- Göğüs kafesi ve solunum organları yaralanmaları,
- Kalça ve uyluk kemiği yaralanmaları,
- Omuz, üst kol ve dirsek yaralanmaları,
- Ön kol, el bileği, el içi ve parmak yaralanmaları,
- Diz kapağı, baldır ve ayak yaralanmaları,
- İç organ yaralanmaları,
- Ruhsal ve sinirsel tahribat yapan kazalar.

4. İş kazalarının sınıflandırılması

4.3. Kazanın cinsine göre kazalar :

- Düşme ve incinme,
- Parça ve malzeme düşmesi,
- Göze yabancı cisim kaçması,
- Yanma,
- Makinelerden uzakta olan kazalar,
- El aletlerinden olan kazalar,
- Elektrik kazaları,
- Ezilme ve sıkışma,
- Patlamalardan olan kazalar,
- Zararlı ve tehlikeli maddelere değme sonucu oluşan kazalar

5. İş kazası istatistikleri

Tablo 20- İŞ KAZALARI VAKALARININ SİĞORTALILARIN YAŞ GRUPLARINA VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

Table 20- The distribution of the number of employment injury cases of insured persons by the age groups and gender

Yaş Grupları Age Groups	2008			2009		
	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
-14	1.032	77	1.109	4	1	5
15-17	2.521	415	2.936	304	33	337
18-24	21.932	1.130	23.062	8.816	908	9.724
25-29	15.201	630	15.831	15.451	770	16.221
30-34	12.323	549	12.872	12.781	637	13.418
35-39	8.871	437	9.308	10.150	551	10.701
40-44	5.227	246	5.473	7.676	386	8.062
45-49	1.678	84	1.762	3.940	185	4.125
50-54	469	20	489	1.183	67	1.250
55-59	83	4	87	342	17	359
60-64	27	2	29	76	6	82
65+	5	0	5	31	1	32
Toplam - Total	69.369	3.594	72.963	60.754	3.562	64.316
AĞIRLIKLI ORT.YAŞ Weighted average age	29	27	28	33	31	33

5. İş kazası istatistikleri

Tablo 1.3.5- 5510 Sayılı Kanunun 4-1/a Maddesi Kapsamındaki Aktif Sigortalıların İş Kazaları Vakalarının Yaş Gruplarına Ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2010-2011

Table 1.3.5- Distribution of the Employment Injury Cases of Insured Persons by Age Groups and Gender [Under Article 4-1/a of Act 5510], 2010-2011

Yaş Grupları Age Groups	2010			2011		
	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
-14	4	1	5	7	1	8
15-17	211	18	229	312	29	341
18-24	8.422	931	9.353	9.852	958	10.810
25-29	14.496	845	15.341	15.100	777	15.877
30-34	13.108	712	13.820	14.382	818	15.200
35-39	9.818	607	10.425	10.731	709	11.440
40-44	7.268	424	7.692	7.714	521	8.235
45-49	3.977	240	4.217	4.895	245	5.140
50-54	1.240	74	1.314	1.410	70	1.480
55-59	329	19	348	495	25	520
60-64	83	5	88	104	3	107
65+	55	16	71	57	12	69
Toplam - Total	59.011	3.892	62.903	65.059	4.168	69.227
AĞIRLIKLI ORT.YAŞ Weighted average age	33	32	33	33	32	33

5. İş kazası istatistikleri

Tablo 22- İŞKAZASI VE MESLEK HASTALIĞI VAKALARININ MESLEK GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

Table 22- The casess of employment injuries and occupational diseases by the occupation and gender

Tablo:22/1

MESLEK KODLARI VE MESLEKLER OCCUPATION CODES AND OCCUPATIONS	2009					
	İş Kazası Employment Injuries			Meslek Hastalığı Occupational Diseases		
	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
10 KANUN YAPICILAR, ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER VE MÜDÜRLER Legislators, senior officials and managers without specification	1.627	81	1.708	3	0	3
11 Kanun Yapıcılar Ve Üst Düzey Yöneticiler Legislators and senior officials	751	44	795	2	0	2
12Şirket Müdürleri 1 Corporate managers 1	771	30	801	1	0	1
13İşletmeciler Ve Sorumlu Müdürler 2 General managers 2	105	7	112	0	0	0
20 PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI Professionals without specification	164	45	209	1	0	1
21 Fizik, Matematik Ve Mühendislik Bilimleri İle İlgili Profesyonel Meslek Mensupları Physical, mathematical and engineering science professionals	100	11	111	0	0	0
22Yaşam Bilimleri Ve Sağlık İle İlgili Profesyonel Meslek Mensupları Life science and health professionals	37	27	64	1	0	1
23 Eğitim Bilimleri İle İlgili Profesyonel Meslek Mensupları Teaching professionals	5	0	5	0	0	0
24Diğer Profesyonel Meslek Mensupları Other professionals	22	7	29	0	0	0

5. İş kazası istatistikleri

30 YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI Technicians and associate professionals without specification	386	46	432	6	1	7
31 Fizik Ve Mühendislik Bilimleri İle İlgili Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları Physical and engineering science associate professionals	261	16	277	0	0	0
32 Yaşam Bilimleri Ve Sağlık İle İlgili Yardımcı Profesyonel Mes. Mensupları Life science and health associate professionals	36	13	49	6	1	7
33 Eğitim Bilimleri İle İlgili Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları Teaching associate professionals	6	3	9	0	0	0
34 Diğer Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları Other associate professionals	83	14	97	0	0	0
40 BÜRO VE MÜŞTERİ HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR Clerks without specification	453	104	557	4	1	5
41 Büro Elemanları - Office clerks	353	65	418	4	1	5
42 Müşteri Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar Customer service clerks	100	39	139	0	0	0
50 HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI Service workers and shop and market sales workers without specification	1.238	258	1.496	0	0	0
51 Kişisel Hizmetler Ve Koruma Hizmetleri Veren Elemanlar Personal and protective services workers	1.001	180	1.181	0	0	0
52 Modeller, Satış Elemanları Ve Tanıtım Elemanları Models, salespersons and demonstrators	237	78	315	0	0	0

5. İş kazası istatistikleri

Tablo:22/2

MESLEK KODLARI VE MESLEKLER OCCUPATION OF THE VICTIM	2009					
	İş Kazası Employment Injuries			Meslek Hastalığı Occupational Diseases		
	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
60 NİTELİKLİ TARIM, HAYVANCILIK, AVCILIK,ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI Skilled agricultural and fishery workers without specification	476	109	585	0	0	0
61 Pazara Yönelik Nitelikli Tarım, Hayvancılık, Avcılık, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları Skilled agricultural and fishery workers	475	108	583	0	0	0
62 Kendi Geçimine Yönelik Tarım, Hayvancılık, Avcılık, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları Subsistence agricultural and fishery workers	1	1	2	0	0	0
70 SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR Craft and related trades workers without specification	25.460	1.031	26.491	306	4	310
71 Maden Çıkarımı Ve İnşaatla İlgili İşlerde Çalışan Sanatkârlar Extraction and building trades workers	12.758	97	12.855	215	0	215
72 Metal İşleme Ve Makine İle İlgili İşlerde Çalışan Sanatkârlar Metal, machinery and related trades workers	9.018	124	9.142	80	2	82
73 Hassas İşlerde, El Sanatları Ve Basım İle İlgili İşlerde Çalışanlar Precision, handicraft, printing and related trades workers	807	113	920	10	1	11

5. İş kazası istatistikleri

74Diğer Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.877	697	3.574	1	1	2
Other craft and related trades workers						
80 TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILARI	10.357	525	10.882	81	1	82
Plant and machine operators and assemblers without specification						
81 Sabit Tesis Operatörleri	2.720	92	2.812	40	1	41
Stationary-plant and related operators						
82Makine Operatörleri Ve Montajcıları	5.608	422	6.030	40	0	40
Machine operators and assemblers						
83Sürücüler Ve Hareketli Makinelerin Operatörleri	2.029	11	2.040	1	0	1
Drivers and mobile-plant operators						
90 NİTELİK GEREKTİRMEYEN İŞLERDE ÇALIŞANLAR	20.592	1.362	21.954	20	1	21
Elementary occupations without specification						
91 Satış Ve Hizmetler İle İlgili Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	2.701	394	3.095	2	0	2
Sales and services elementary occupations						
92 Tarım, Hayvancılık, Avcılık, Ormancılık Ve Su Ürünleri Sektörlerindeki Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	77	8	85	0	0	0
Agricultural, fishery and related labourers						
93 Madencilik, İnşaat, İmalat Ve Ulaştırma Sektörlerindeki Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	13.908	800	14.708	11	1	12
Labourers in mining, construction, manufacturing and transport						
99Başka Yerde Belirtilmeyen Veya Bilinmeyen	3.906	160	4.066	7	0	7
Other Parts of occupation, not mentioned above						
00 SİLAHLI (ASKERİ) KUVVETLER (ÖZELLİKLE BELİRTİLMEYEN)	0	0	0	0	0	0
Armed forces without specification						
BİLİNMEYEN-Unknown	1	1	2	0	0	0
TOPLAM- Total	60.754	3.562	64.316	421	8	429

5. İş kazası istatistikleri

Tablo 23- İŞ KAZALARININ KAZA SEBEPLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Table 23- The distribution of the employment injuries by their causes

Tablo:23/1

KOD NO Code No	KAZALARIN SEBEPLERİ Type of accident	2009		
		Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
100- TAŞIT KAZALARI - Transportation accidents		2.472	189	2.661
101 Motorlu taşıtın diğer bir vasıtaya, bir cisme veya bir insana çarpması	Crashing of the motor vehicle against another motor vehicle,object or to anybody	960	84	1.044
102 Motorlu taşıta binip inerken meydana gelen kazalar	Accidental fall while getting on or off a motor vehicle	282	12	294
103 Motorlu taşıtın devrilmesi sonucu yaralanmalar	Injury resulting from a vehicle turning upside down	601	56	657
104 Duran bir motorlu taşıt sebebiyle veya üzerinde olan kazalar.	Motor vehicle accident due to a parked vehicle	318	3	321
105 Su yolculuğu esnasında olan her türlü kaza ve düşmeler, suya düşme (Makine kazaları dahil)	Any kind of falls during ferrying, falls in water (including machines accident)	43	1	44
106 Her türlü uçak kazası sonucu meydana gelen travmalar.	Injuries occurring in any kind of plane accident	6	2	8
107 Tren kazaları - Rail accidents		5	0	5
108 Yukarıda sınıflandırılmayan motorlu veya motorsuz herhangi bir taşıtın sebep olduğu kazalar	Other types of accident, not elsewhere classified	257	31	288

5. İş kazası istatistikleri

200- KAZA NETİCESİ ZEHİRLENMELER - Accidental poisoning	15	0	15
201 Kaza neticesi zehirlenmeler (Katı ve sıvı maddelerle, gaz ve buharla)			
Accidental poisoning by means of solid, watery, gas or vaporous agent	15	0	15
300- KİŞİLERİN DÜŞMESİ - Falls of persons	7.713	651	8.364
301 Kişilerin yüksek bir yerden (ağaçlar, binalar, yapı iskeleleri, merdivenler makinalar, araçlar) ve çukur, derin bir yere (hendeklere, kuyulara, kazılara, yerdeki çukurlara) düşmesi			
Falls of persons from heights (trees, buildings, scaffolds, ladders, machines, vehicles) and into depths (wells, ditches, excavations, holes in the ground)	3.582	165	3.747
302 Kaza neticesi suda boğulma ve suya düşme			
Drowning, submersion	36	6	42
303 Kişilerin hemzemin ortamda düşmesi			
Falls of persons on the same level	4.095	480	4.575
400- MAKİNELERİN SEBEP OLDUĞU KAZALAR	9.122	563	9.685
Accident caused by machinery			
500- PATLAMA SONUCU ÇIKAN KAZALAR	499	16	515
Accident caused by explosion			
501 Ateşli silahlar sonucu ortaya çıkan kazalar - Caused by fire arms	32	2	34
502 Yanıcı maddelerin ateş alması ve patlamasından ileri gelen kazalar			
Caused by fire and explosion of combustible agent	268	7	275
503 Basınç altındaki bir cismin patlamasından çıkan kazalar			
Explosion of a vessel under pressure	161	7	168
504 Grizu patlaması			
Firedamp explosion	38	0	38

5. İş kazası istatistikleri

600- NORMAL SINIRLAR DIŞINDAKİ ISILARA MARUZ KALMAK VEYA TEMAS ETMEK	1.084	71	1.155
Exposure to or contact with extreme temperatures			
601 Sıcaklığa maruz kalmak (iklimsel veya çevresel) Exposure to heat (atmosphere or environment)	70	4	74
602 Soğuğa maruz kalmak (iklimsel veya çevresel) Exposure to cold (atmosphere or environment)	11	1	12
603 Sıcak bir maddeden, sıvıdan, gazdan, alevden meydana gelen kazalar Contact with hot substances or objects	948	63	1.011
604 Soğuk bir maddeden, sıvıdan ve gazdan meydana gelen kazalar Contact with very cold substances or objects	55	3	58
700- DÜŞEN CİSİMLERİN ÇARPIP DEVİRMESİ	11.110	282	11.392
Struck by falling objects			
701 Kayan ve çöken (toprak, kaya, taş, kar) Slides and cave-ins (earth, rocks, stones, snow)	2.805	21	2.826
702 Çökmeler (binalar, duvarlar, yapı iskeleleri, merdiven, eşya kümeleri vb.) Collapse (buildings, walls, scaffolds, ladders, piles of goods)	92	1	93
703 Taşıma işlemi sırasında taşınan cisimlerin düşmesi sonucu oluşan kazalar Struck by falling objects during handling	4.647	151	4.798
704 Başka yerde sınıflandırılmamış, düşen cisimlerin çarpması, devrilmesi Struck by falling objects, not elsewhere classified	3.566	109	3.675

5. İş kazası istatistikleri

Tablo:23/2

KOD NO Code No	KAZALARIN SEBEPLERİ Type of accident	2009		
		Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
800- BİR VEYA BİRDEN FAZLA CİSMİN SIKIŞTIRMASI, EZMESİ,BATMASI, KESMESİ	Stepping on, striking against or struck by objects excluding falling objects	18.112	1.189	19.301
801 Vücutun veya bir organın iki cisim arasında kalarak sıkışması, ezilmesi.	Pressing of the body or members between two objects	5.478	266	5.744
802 Bir cismin çarpması neticesinde çöken, devrilen bir cismin altında kalarak yaralanmak	Injury due to the striking by any agent or to a collapsed agent	933	37	970
803 Duran cisimlere çarpma (Daha önceki düşmeler sebebiyle çarpışmalar hariç)	Striking against stationary objects (except impacts due to a previous fall)	878	45	923
804 Hareket eden cisimlere çarpma - Striking against moving objects		451	16	467
805 Düşen cisimlerin dışında hareket eden cisimlerin çarpması (Uçan kırık ve parçacıklar dahil)	Struck by moving objects (including flying fragments and particles) excluding falling objects	859	48	907
806 Cismin sıkıştırması - Caught in an object		1.670	91	1.761
807 Sabit bir mekan ile hareket eden cisim arasında sıkışmak	Caught between a stationary object and a moving object	366	17	383
808 Hareket eden cisimlerin arasında sıkışmak (Uçan veya düşen cisimler hariç)	Caught between moving objects (except flying or falling objects)	1.606	134	1.740
809 Kesici ve batıcı bir aletin sebep olduğu kaza.	Accident due to a sharp piercing device	5.871	535	6.406

5. İş kazası istatistikleri

900- ELEKTRİK AKIMINDAN İLERİ GELEN KAZALAR	448	10	458
Exposure to or contact with electric current			
1000- HERHANGİ BİR ŞEKİLDE VÜCUDUN ZORLANMASINDAN İLERİ GELEN İNCİNMELELER	1.151	36	1.187
Injuries due to challenging of the body			
1001 Aşırı efor gerektiren cisimleri kaldırmak - Overexertion in lifting objects	754	17	771
1002 Aşırı efor gerektiren cisimleri itmek veya çekmek	79	7	86
Overexertion in pushing or pulling objects			
1003 Aşırı efor gerektiren cisimleri tutmak veya atmak	46	2	48
Overexertion in handling or throwing objects			
1004 Ağır yorucu hareketler - Strenuous movements	272	10	282
1100-VÜCUDUN DOĞAL BOŞLUKLARINA YABANCI BİR CİSİM KAÇMASI	525	13	538
Contamination of the part of body with a foreign object			
1101 Göze veya vücudun doğal boşluklarına yabancı cisim kaçması	522	13	535
Contamination of the body or the eye with a foreign object			
1102 Nefes borusunun bir gıda maddesiyle tıkanması.	3	0	3
Choking due to food material			
1200- HAYVANLARIN ISIRMASI, HAYVAN DARBELERİ, ZEHİRLİ HAYVANLARIN SOKMASI	40	2	42
Biting and kicking by animals, by poisonous insect			
1300- TEDAVİYE BAĞLI KAZALAR VE AŞILAMA KOMPLİKASYONLARI	3	0	3
Treatment accident and vaccination complications			
1400- KAZALARIN SONRADAN MEYDANA ÇIKAN AKİBETLERİ	6	1	7
Late appearance of a problem because of an earlier accident			
1500-KAYNAK YAPARKEN MEYDANA GELEN KAZALAR	196	1	197
Accident while welding			

5. İş kazası istatistikleri

1600-ÖLDÜRME VE YARALAMA - Murder and wound	141	4	145
1601 Kendi kendini öldürme ve yaralama - Suicide and self inflicted injury	34	1	35
1602 Bir başkası tarafından öldürülme ve yaralanma Murder or injury by another person	107	3	110
1700- SAVAŞ, TERÖR VE TOPLUMSAL OLAYLARDAN İLERİ GELEN TRAVMALAR Trauma due to battle operation	0	0	0
1800-ZARARLI MADDELERLE VEYA RADYASYONLA TEMAS ETMEK VEYA MARUZ KALMAK Exposure to or contact with harmful substances or radiations	80	14	94
1801 Zararlı maddelerin solunum veya sindirim yoluyla teması ya da cilt veya mukozadan emilmesi Contact by inhalation, ingestion or absorption of harmful substances	77	14	91
1802 İyonize radyasyon yoğunlaşmasına maruz kalmak Exposure to ionising radiations	2	0	2
1803 İyonize radyasyon dışında radyasyona maruz kalmak Exposure to radiations other than ionising radiations	1	0	1
1900- DİĞER NEDENLER Other types of accident, not elsewhere classified	8.036	520	8.556
BİLİNMEYEN-Unknown	1	0	1
TOPLAM Total	60.754	3.562	64.316

Kazaların sebepleri ILO standartlarına göre düzenlenmiştir.

Type of accidents were arranged to ILO standarts.

5. İş kazası istatistikleri

Tablo 24- İŞ KAZASI SONUCU OLUŞAN YARANIN VÜCUTTAKİ YERİ

Table 24- The distribution of the employment injuries by the part of body injured

Tablo :24/1

YARANIN VÜCUTTAKİ YERİ Part of body injured	2009		
	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
100-KAFA	3.965	148	4.113
Head			
101 Kafa derisi, kafatası, beyin ve kraniyal sinir ve damarlar.			
Scalp, skull, brain and cranial nerves and vessels	983	46	1.029
102 Kulak(lar)			
Ear(s)	41	0	41
103 Göz(ler)			
Eye(s)	1.059	33	1.092
104 Diş(ler)			
Teeth	11	0	11
105 Yüzün diğer bölgeleri			
Other specified parts of facial area	1.155	39	1.194
106 Kafa, birden fazla alanın etkilenmiş olması			
Head, multiple sites affected	450	17	467
107 Kafada başka yerlerde tasnif edilmeyen özel bölgeler			
Head, other specified parts not elsewhere classified	77	3	80
108 Kafada meydana gelip belirlenmemiş alanlar			
Head, unspecified	189	10	199

5. İş kazası istatistikleri

200- BOYUN (BOYUN OMUR VE EKLEMLERİNİ DE KAPSAR)	365	29	394
Neck, inclusive spine and vertebra in the neck			
201 Boyun ve omurga	148	12	160
Spine and vertebrae			
202 Boyun bölgesinde özel tanımlanmamış alanlar	153	8	161
Neck, other specified parts not elsewhere classified			
203 Boyunda meydana gelip belirlenememiş olanlar.	64	9	73
Neck, unspecified			
300- SIRT	1.864	100	1.964
Back, including spine and vertebra in the back			
301 Omur ve omurga	642	38	680
Spine and vertebrae			
302 Sırt bölgesinde özel tanımlanmamış alanlar	876	36	912
Back, other specified parts not elsewhere classified			
303 Sırt bölgesinde meydana gelip belirlenememiş olanlar.	346	26	372
Back, unspecified			
400- GÖVDE VE İÇ ORGANLAR	2.049	103	2.152
Trunk and internal organs			
401 Göğüs kafesi (kaburgalar ve köprücük kemiği dahil)	356	9	365
Rib cage (ribs including sternum and shoulder blades)			
402 Boğaz içindeki iç organların bulunduğu bölümler	8	3	11
Other parts of thorax, including internal organs			
403 Pelvik ve karın bölgesi, iç organlar	142	8	150
Pelvic and abdominal area, including internal organs			
404 Dış genital bölge	361	9	370
External genitalia			
405 Gövdede birden çok hasarın olduğu yaralanmalar	483	24	507
Trunk, multiple sites affected			
406 Gövde özel tanımlanmamış alanlar	594	45	639
Trunk, other specified parts not elsewhere classified			
407 Gövde ve iç organlar bölgesinde meydana gelip belirlenememiş olanlar.	105	5	110
Trunk and internal organs, unspecified			

5. İş kazası istatistikleri

Tablo: 24/2

YARANIN VÜCUTTAKİ YERİ Part of body injured	2009		
	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
500- ÜST EKSTREMİTELER Upper Extremities	30.660	1.976	32.636
501 Omuz ve omuz eklemleri Shoulder and shoulder joints	800	27	827
502 Kol ve dirsek Arm, including elbow	3.162	253	3.415
503 Bilek Wrist	1.283	91	1.374
504 El Hand	13.345	833	14.178
505 Başparmak Thumb	1.642	99	1.741
506 Diğer parmaklar Other finger(s)	10.005	636	10.641
507 Kollarda çoklu yaralanmalar Upper extremities, multiple sites affected	180	9	189
508 Kollarda özel tanımlanmamış alanlar Upper extremities, other specified parts not elsewhere classified	175	24	199
509 Kollarda meydana gelip belirlenememiş olanlar. Upper extremities, unspecified	68	4	72

5. İş kazası istatistikleri

600- ALT EKSTREMİTELER	15.806	798	16.604
Lower Extremities			
601 Kalça ve kalça eklemi	435	37	472
Hip and hip joint			
602 Bacak, diz dahil	3.114	162	3.276
Leg, including knee			
603 Ayak bileği	1.564	93	1.657
Ankle			
604 Ayak	9.299	444	9.743
Foot			
605 Ayak parmağı(ları)	1.085	49	1.134
Toe(s)			
607 Bacaklarda bir çok yaralı olan	124	8	132
Lower extremities, multiple sites affected			
608 Bacaklarda özel tanımlanmamış alanlar	141	4	145
Lower extremities, other specified parts not elsewhere classified			
609 Bacaklarda meydana gelip belirlenememiş olanlar.	44	1	45
Lower extremities, unspecified			
700- BÜTÜN VÜCUT VE ÇOK YÖNLÜ YARALANMALAR	1.174	75	1.249
Whole body and multiple sites			
701 Sistemik etkiler (Örneğin, zehirlenmeden ya da enfeksiyonlardan)	44	0	44
Systemic effect (for example, from poisoning or infection)			
708 Vücutta birden fazla bölgenin etkilenmiş olması	1.130	75	1.205
Multiple sites of the body affected			
900- VÜCUDUN DİĞER BÖLÜMLERİNİN YARALANMASI	3.237	194	3.431
Other Parts of body injured			
1000-TASNİF EDİLMEMİŞ VÜCUT YARALANMALARI	1.631	139	1.770
Part of body injured, unspecified			
BİLİNMEYEN-Unknown	3	0	3
TOPLAM	60.754	3.562	64.316
Total			

5. İş kazası istatistikleri

Tablo 25- İŞ KAZASI SONUCU OLUŞAN YARANIN ÇEŞİDİ

Tablo:25/1

Table 25-The distribution of the employment injuries by the type of injury

YARANIN ÇEŞİDİ Type of injury	2009		
	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
100- KIRIKLAR - Fractures	8.735	449	9.184
110 - Kapalı kırıklar - Closed fractures	3.856	233	4.089
111 Kafa, yüz ve boyun kırıkları Head, facial and neck fractures	307	9	316
112 Bel kemiği, kaburga ve gövde kırıkları Waist bone, ribbed and carcase fractures	150	6	156
113 Etraf kırıkları (alt ve üst ekstremitte kırıkları) Enviroment fractures (Lower and upper Extremities)	3.399	218	3.617
120 - Açık kırıklar - Open fractures	2.772	96	2.868
121 Kafa, yüz ve boyun kırıkları Head, facial and neck fractures	80	7	87
122 Bel kemiği, kaburga ve gövde kırıkları Waist bone, ribbed and carcase fractures	98	6	104
123 Etraf kırıkları (alt ve üst ekstremitte kırıkları) Enviroment fractures (Lower and upper Extremities)	2.594	83	2.677
130 - Diğer kırıklar (yer değiştirmiş kırıklar ve çıkıklı kırıklar) Other fractures (dislocated, displaced)	2.107	120	2.227
200- ÇIKIKLAR, BURKULMA VE İNCİNMELE- (Kopma, yırtılma, burkulma, incinme, eklem içindeki kanamalar (lif kopması), rüptür, yırtık, tam olmayan kısmi çıkıklar, bağların ve birleşme yerlerinin yırtılması)	4.110	279	4.389
Dislocations, sprains and strains (Including avulsions, lacerations, sprains, strains, traumatic haemarthroses, ruptures, subluxations and tears of joints and ligaments)			
201 Bütün kemiklerdeki kırıksız çıkıklar Types of dislocation	172	11	183
202 Çıkıklar ve kısmi çıkıklar Dislocations and subluxations	363	18	381
203 Bütün eklemlerde bitişik adalelerdeki burkulma ve incinmeler Sprains and strains	3.575	250	3.825

5. İş kazası istatistikleri

300- YÜZEYSEL YARALANMALAR VE AÇIK YARALAR	25.270	1.473	26.743
Superficial injuries and open wounds			
301			
Yüzeysel yaralar [sıyrıklar, hafif yanma sonucu deri kabarması, (termal olmayanlar), çürükler, kesik yaralar (büyük yara olmaksızın), böcek ısırıkları (zehirsiz)]			
Superficial injuries (including abrasions, blisters (non-thermal), contusions, puncture wounds (without major open wounds), insect bites (non-venomous))	11.928	756	12.684
302			
Başta çarpma, (Travma sonucu meydana gelen yara ve bereler beyin yırtık, kanama ve ezilmeleri)			
Travmatise of head (Including traumata due to injuries, brain tears, bleeding and crushed)	1.950	91	2.041
303			
Açık yaralar (kesikler, yırtıklar, delinmiş ve yırtılmış yaralar (vücudun her yerinde bir cismin tesir veya sebebiyle meydana gelen yırtık, yara ve kopmalar, hayvan ısırıkları, vb.)			
Open wounds (including cuts, lacerations, puncture wounds (with penetrating foreign body), animal bites)	11.392	626	12.018
400- EZİK VE ÇÜRÜKLER	13.887	810	14.697
Crushed and contusions			
401			
Vücudun her yerinde meydana gelen ve derinin üstünü bozmayan yüzeysel travma sonucu oluşan ezik ve çürükler.			
Superficial traumata contusions	13.887	810	14.697
500- GÖZE VEYA DOĞAL VÜCUT BOŞLUKLARINA YABANCI CİSİM KAÇMASI	696	19	715
Contamination of the body or the eye with a foreign object			
501			
Göze veya doğal vücut boşluklarına yabancı cisim kaçması (kulağa, boğaza, buruna, bronşlara, sindirim borusuna v.b.)			
Contamination of the body or the eye with a foreign object (ear(s), throat, nose, bronchus, digestive system)	696	19	715

5. İş kazası istatistikleri

Tablo:25/2

YARANIN ÇEŞİDİ Type of injury	2009		
	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total
600- SARSINTI VE İÇ YARALANMALAR Patlama sonucu yaralanmalar, çürük, sarsintive ezilmeler, göğüs ve karın içindeki organlarda (akciğer kalp, mide, karaciğer, dalak ve böbrek gibi) vurma ve çarpma neticesi meydana gelen arazlar, doku yıkımı, yırtık,doku içinde kan ve serum toplanması, delinmeler ve kopmalar	111	3	114
Concussion and internal injuries (Including blast injuries, bruises, concussion, crushing,lacerations, traumatic haematoma, punctures, ruptures and tears of internal organs)			
700- YANMALAR, KİMYASAL YANMA, KAYNAR SU İLE HAŞLANMA VE DONMA	1.439	85	1.524
Burns, corrosions, scalds and frostbite			
701 Isısal yanmalar (elektrikli ısıtma aletlerinden, elektrikten, sürtünme, sıcak hava ve sıcak gazlar, sıcak objeler, ışıktan, radyasyondan, alevden)	984	45	1.029
Burns (thermal) (including from electrical heating appliances, electricity, flames, friction, hot air and hot gases, hot objects, lightning, radiation)			
702 Kimyasal yanmalar (aşınma)	309	19	328
Chemical burns (corrosions)			
703 Kaynar su ile haşlanma - Scalds	138	21	159
704 Soğuğa maruz kalarak donma	8	0	8
Frostbite			
800- AKUT ZEHİRLENMELER VE ENFEKSİYONLAR	66	8	74
Acute poisonings and infections			
801 Akut zehirlenmeler (enfeksiyonun akut etkileri yeme, toksik ajanların nefes yoluyla alınması veya cilt ya da mukoza yoluyla emilmesi, aşındırıcı veya yakıcı maddeler, zehirli hayvanlarla temas sonucu zehirlenmeler)	58	8	66
Acute poisonings (acute effects of the injection, ingestion, absorption or inhalation of toxic, corrosive or caustic substances; including toxic effects of contact with venomous animals)			
802 Bulaşmalar (bağırsak enfeksiyon hastalıkları, bakteri hastalıkları, zoonozları, paraziter hastalıkları virüs ve mantarlarla bulaşan hastalıkları da kapsar.)	8	0	8
Infections (including intestinal infectious diseases, specified zoonoses, protozoal diseases, viral diseases mycoses)			

5. İş kazası istatistikleri

900-YARALARIN BELİRLENMİŞ DİĞER TİPLERİ	4.176	276	4.452
Other specified types of injury			
901 Radyasyon etkileri - Effects of radiation	4	0	4
902 Işığın ve ısıнын etkileri	6	0	6
Effects of heat and light			
903 Vücut sıcaklığının fizyolojik değerlerin altına düşmesi	2	0	2
Hypothermia			
904 Hava ve su basıncının fiziksel ve patolojik etkileri	5	0	5
Effects of air pressure and water pressure			
905 Boğulma-Asphyxiation	20	6	26
906 Kötü, yanlış ve amaç dışı davranışa bağlı etkiler (fiziksel ve psikolojik istismarı da kapsar)	17	2	19
Effects of maltreatment (including physical abuse, psychological abuse)			
907 Işığın etkileri (ışık şoku, diğer yerlerde belirtilmemiş ışık çarpmaları)	1	1	2
Effects of lightning (shock from lightning, struck by lightning not otherwise specified)			
908 Batma veya öldürücü olmayan dalış	5	0	5
Drowning and non-fatal submersion			
909 Gürültü ve titreşimin etkileri (Ani duyma kaybını da kapsar)	3	0	3
Effects of noise and vibration (including acute hearing loss)			
910 Elektrik enerjisinin etkileri (elektrik şoku)	232	10	242
Effects of electric current (electrocution, shock from electric current)			
911 Diğer özgün yaralanmalar - Other specified injuries	3.749	252	4.001
912 Travmatizma neticesi omurilikte veya sinir sisteminin herhangi bir yerindeki araz	132	5	137
Travmatue due to semptoms in spnal cord or nervous systems			
1000- TİPİ BELİRTİLMEMİŞ YA DA SINIFLANMAMIŞ YARALANMALAR	2.263	160	2.423
Type of injury, unspecified			
BİLİNMEYEN-Unknown	1	0	1
TOPLAM - Total	60.754	3.562	64.316

Yaranın çeşitleri ILO standartlarına göre düzenlenmiştir.

Type of injuries were arranged to ILO standarts.

5. İş kazası istatistikleri

Tablo 27- İŞ KAZALARININ İŞ YERİNDE ÇALIŞAN SİGORTALI SAYILARINA GÖRE DAĞILIMI

Table 27- The number of employment injuries by the number of insured persons in the workplace

İşyerinde Sigortalı Sayısı N'of insured persons in work places	2008					2009				
	Zorunlu Sigortalı Sayısı N'of compulsory insured person(1)	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total(2)	Oran(%) Rate(%) (2/1)	Zorunlu Sigortalı Sayısı N'of compulsory insured person(1)	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total(2)	Oran(%) Rate(%) (2/1)
1-3	1.193.226	17.061	762	17.823	1,494	1.244.863	15.105	735	15.840	1,272
4-9	1.367.977	6.605	245	6.850	0,501	1.487.198	7.140	285	7.425	0,499
10-20	1.345.476	9.299	446	9.745	0,724	1.310.399	8.218	435	8.653	0,660
21-49	1.551.067	9.346	411	9.757	0,629	1.544.284	8.294	459	8.753	0,567
50-99	824.771	5.479	305	5.784	0,701	860.919	5.396	301	5.697	0,662
100-199	845.829	6.415	413	6.828	0,807	872.821	5.091	375	5.466	0,626
200-249	246.113	2.010	123	2.133	0,867	245.397	1.442	111	1.553	0,633
250-499	646.591	5.495	354	5.849	0,905	653.715	4.075	362	4.437	0,679
500-1000	416.100	3.373	363	3.736	0,898	422.448	2.520	303	2.823	0,668
1001+	365.839	4.286	172	4.458	1,219	388.158	3.470	196	3.666	0,944
Bilinmeyen- Unknown	0	0	0	0	0,000	0	3	0	3	0,000
TOPLAM - Total	8.802.989	69.369	3.594	72.963	0,829	9.030.202	60.754	3.562	64.316	0,712

5. İş kazası istatistikleri

Tablo 1.3.12- 5510 SAYILI KANUNUN 4-1/a MADDESİ KAPSAMINDAKİ AKTİF SİGORTALILARIN İŞ KAZALARININ İŞ YERİNDE ÇALIŞAN SİGORTALI SAYILARINA GÖRE DAĞILIMI

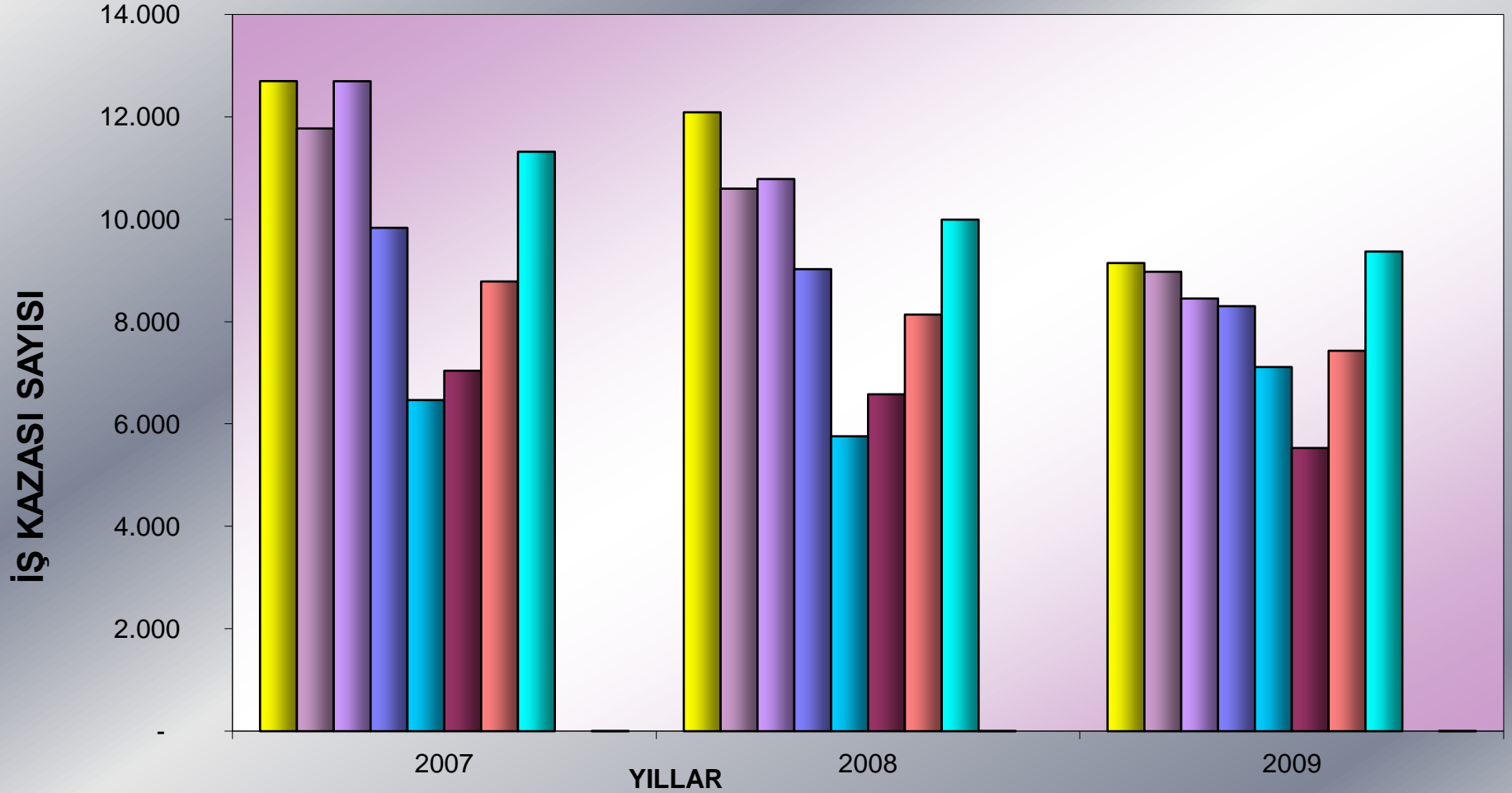
Table 1.3.12- The Number of Employment Injuries by the Number of Insured Persons in the Workplace
[Under Article 4-1/a of Act 5510]

İşyerinde Sigortalı Sayısı N'of insured persons in work places	2009					2010				
	Zorunlu Sigortalı Sayısı N'of compulsor y insured person(1)	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total(2)	Oran(%) Rate(%) (2/1)	Zorunlu Sigortalı Sayısı N'of compulsor y insured person(1)	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total(2)	Oran(%) Rate(%) (2/1)
1-3	1.244.863	15.105	735	15.840	1,272	1.348.737	12.263	605	12.868	0,954
4-9	1.487.198	7.140	285	7.425	0,499	1.643.420	5.941	281	6.222	0,379
10-20	1.310.399	8.218	435	8.653	0,660	1.473.533	7.379	459	7.838	0,532
21-49	1.544.284	8.294	459	8.753	0,567	1.727.748	8.118	384	8.502	0,492
50-99	860.919	5.396	301	5.697	0,662	962.896	5.547	345	5.892	0,612
100-199	872.821	5.091	375	5.466	0,626	970.561	6.125	476	6.601	0,680
200-249	245.397	1.442	111	1.553	0,633	275.524	1.727	139	1.866	0,677
250-499	653.715	4.075	362	4.437	0,679	741.192	4.354	424	4.778	0,645
500-1000	422.448	2.520	303	2.823	0,668	460.959	2.621	396	3.017	0,655
1001+	388.158	3.470	196	3.666	0,944	426.240	4.935	383	5.318	1,248
Bilinmeyen- Unknown	0	3	0	3	0,000	0	1	0	1	0,000

5. İş kazası istatistikleri

İş Kazalarının Meydana Geldiği İş Saatlerine Göre Dağılımı (Son 3 Yıl)

The number of employment injuries by the working-hours at which the injury occurred (latest 3 years)

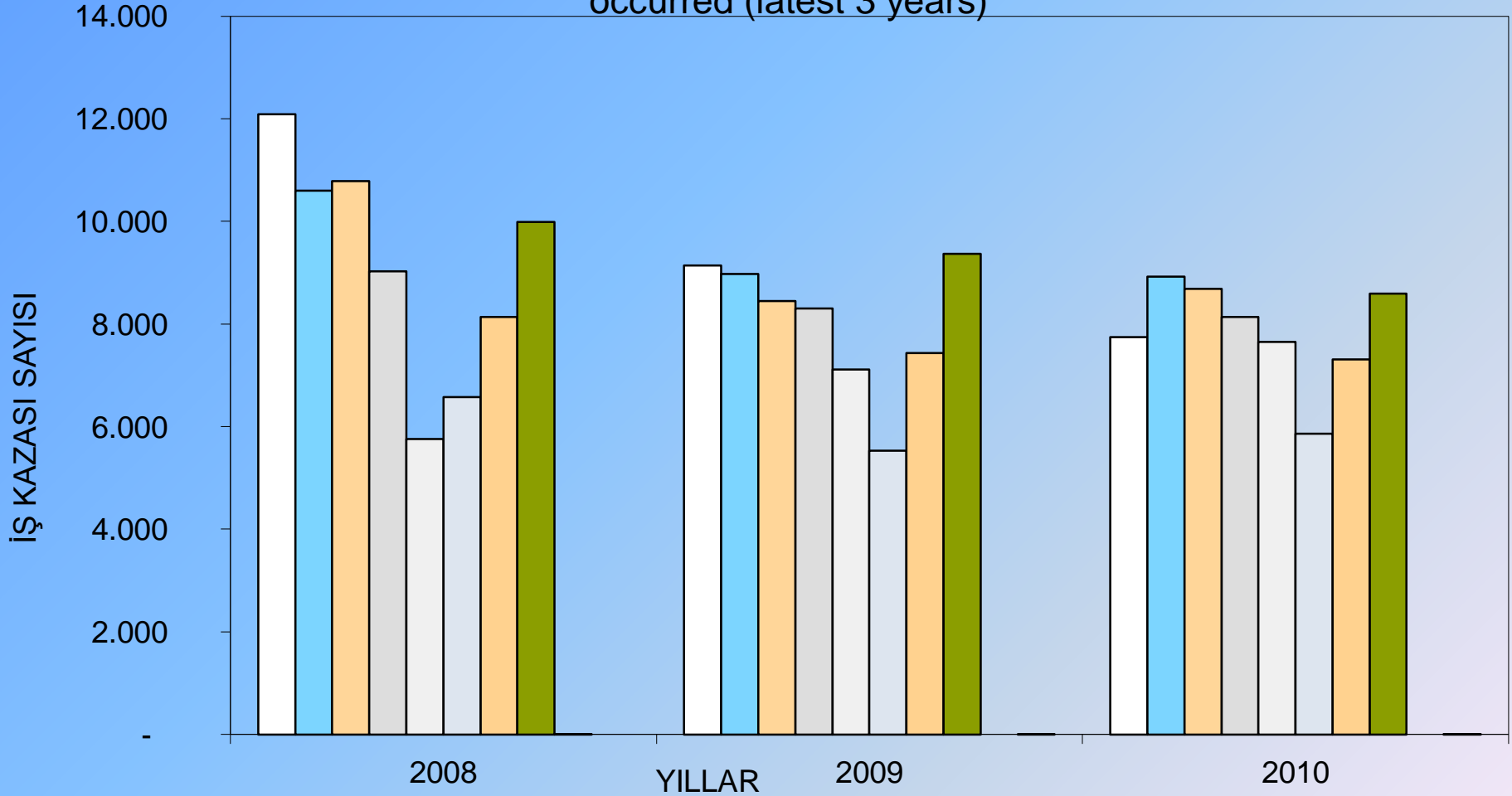
1.SAAT - 1st Hour
4.SAAT - 4th Hours
7.SAAT - 7th Hours
Bilinmeyen

2.SAAT - 2nd Hours
5.SAAT - 5th Hours
8.SAAT - 8th Hours

3.SAAT - 3rd Hours
6.SAAT - 6th Hours
9.SAAT+ - 9th hours and Over

5. İş kazası istatistikleri

İş Kazalarının Meydana Geldiği İş Saatlerine Göre Dağılımı (Son 3 Yıl)
The number of employment injuries by the working-hours at which the injury occurred (latest 3 years)

- 1.SAAT - 1st Hour
- 2.SAAT - 2 nd Hours
- 3.SAAT - 3 th Hours
- 4.SAAT - 4 th Hours
- 5.SAAT - 5 th Hours
- 6.SAAT - 6 th Hours
- 7.SAAT - 7 th Hours
- 8.SAAT - 8 th Hours
- 9.SAAT+ - 9 th hours and Over

6. Kaza sonrası düzenlenecek belgeler ve kaza bildirimi

90. İLO Konferansı

- İş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı ve bildirimi ile ilgili olarak,
- 2002 yılında yapılan 90. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Konferansında,
- 155 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sözleşmesine Ekli Protokol kabul edilmiştir.

6. Kaza sonrası düzenlenecek belgeler ve kaza bildirimi

90. İLO Konferansı

- Bu protokolde, 1981 tarihli ve 155 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sözleşmesinin 11. maddesine atıfta bulunularak,
- iş kazaları ve meslek hastalıklarının nedenlerinin belirlenmesi ve koruyucu önlemlerin alınması ile
- kayıt ve bildirim sistemlerinde uyumun geliştirilmesi amacıyla,
- iş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı ve bildirimi işlemlerinin güçlendirilmesine duyulan gereksinim hakkında hükümler bulunmaktadır.

6. Kaza sonrası düzenlenecek belgeler ve kaza bildirimi

90. İLO Konferansı

- Protokol kapsamında, iş kazası, meslek hastalığı, tehlikeli olay ve işe gidip gelirken meydana gelen kaza deyimleri tanımlanmış olup,
- iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kayıtlarının tutulması ve bildirimlerinin yapılması,
- bununla ilgili gerekli koşullar ve prosedürlerin belirlenmesi,
- bildirimlerin ihtiva edeceği bilgilerin neler olduğu ve yıllık istatistiklerin ve bunların analizlerinin yayınlanması hususlarına yer verilmiştir.

6. Kaza sonrası düzenlenecek belgeler ve kaza bildirimi

6.1. İş kazası kayıt ve bildirimi

6.1.2. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Madde 14: İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi (1) İşveren;

- a) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler.
- b) İşyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenler.

Madde 14: İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi

- (2) İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur:
 - a) İş kazalarını kazadan sonraki **üç iş günü** içinde.
 - b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren **üç iş günü** içinde.
- (3) İşyeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.

Madde 14: İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi

- (4) Sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarını, yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise meslek hastalığı tanısı koydukları vakaları **en geç on gün içinde** Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.
- (5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

6. Kaza sonrası düzenlenecek belgeler ve kaza bildirimi

6.1.2. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu madde 13

- İş kazasının 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;
- a) (a) bendi ile 5 inci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından bunları çalıştıran işveren tarafından, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine derhal ve Kuruma da en geç kazadan sonraki **üç işgünü** içinde,
- b) (b) bendi kapsamında bulunan sigortalı bakımından kendisi tarafından, bir ayı geçmemek şartıyla **rahatsızlığının bildirim yapmaya engel olmadığı günden sonra üç işgünü** içinde,
- iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile doğrudan ya da taahhütlü posta ile Kuruma bildirilmesi zorunludur.
- Bu fıkranın (a) bendinde belirtilen süre, **iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde** meydana gelmesi halinde, iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren başlar.

6. Kaza sonrası düzenlenecek belgeler ve kaza bildirimi

6.2. Kayıtların saklanması

- İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği Madde 7
- (5) İşveren, işçilerin kişisel sağlık dosyalarını işten ayrılma tarihinden itibaren 15 yıl süreyle saklamak zorundadır. İşçinin işyerinden ayrılarak başka bir işyerinde çalışmaya başlaması halinde, yeni işveren işçinin kişisel sağlık dosyasını talep eder, önceki işveren dosyanın bir örneğini onaylayarak gönderir.

7. Kazanın incelenmesi, rapor ve istatistik düzenlenmesi

7.1. Kaza incelenmesi niçin yapılır?

- Kaza incelemesi;
- Kazanın nedenini,
- nasıl olduğunu tespit etmek ve
- tekrarını önleyici tedbirler geliştirmek,
- Güvenlik kurallarının ne düzeyde uygulandığını belirlemek,
- Kazanın verdiği zararı tespit etmek, amacıyla yapılmaktadır.
- İşyerinde kaza incelenmesi yapılırken inceleme prosedürünün uygulanmasından çok, kazanın gerçek nedenlerini bulmak için çaba sarfedilmelidir.

7. Kazanın incelenmesi, rapor ve istatistik düzenlenmesi

7.1.1. Kaza nedenini ortaya çıkarmak

- Kaza incelemelerinde kaza nedenleri belirlendiği gibi, ilgili işyerinin risk durumu hakkında bilgi sağlanır. Bu çalışmada elde edilebilecek bilgiler aşağıda sıralanmıştır:
- Kaza nedeninin belirlenmesi
- Kazanın meydana geldiği ortamdaki özel çalışma koşullarının belirlenmesi
- Kaza öncesinde söz konusu riskin ne kadar farkında olduğunun ortaya çıkarılması
- Riskin önlenmesi için hangi önlemlerin alınması gerektiğinin belirlenmesi
- Riskin teknik ve örgütsel güvenlik önlemleriyle ne ölçüde azaltılabileceğinin belirlenmesi
- İşçinin bu önlemlere uyması için nasıl motive güdელeneceğinin belirlenmesi

7. Kazanın incelenmesi, rapor ve istatistik düzenlenmesi

7.1.2. Kaza nedenini saptamanın sağladığı üstünlükler

- Hatanın nerede olduğunu ve neyin değiştirilmesi gerektiğini tespit edebilmemizi sağlar
- Kazalara (veya yakın-kazalara) neden olan zararlı etmenlerin ve yaralanma veya hasar ile sonuçlanabilecek durumların tanımlanmasını sağlar
- Optimal güvenlik için düzeltilmesi veya ortadan kaldırılması gereken ve hasar veya yaralanmaya yol açan risk etmenlerinin ardındaki nedenlerin tanımlanmasını sağlar

7. Kazanın incelenmesi, rapor ve istatistik düzenlenmesi

7.1.3. Elde edilen verileri benzer kazalarda kullanmak

- Münferit kaza incelemeleri sonucunda elde edilen veriler, benzer işletmelerde oluşan benzer kazaların incelenmesinde kullanılabilir. Bu tarz bir uygulamanın prosesler
- Kazanın mahiyeti ve ağırlığı
- Kazaya neden olan etmenler (özel çalışma koşulları, maruziyet kaynakları)
- İşyerinin genel çalışma ortamı ve koşulları

7. Kazanın incelenmesi, rapor ve istatistik düzenlenmesi

7.1.4. Amaçları farklı olan 5 çeşit kaza analiz yöntemi vardır:

- Nerede hangi tür kazaların görüldüğünü inceleyen analiz.
- Kazaların görülme sıklığını izleyen analiz.
- İleri dereceli risk ölçümüne öncelik veren analiz.
- Kazanın meydana geliş şeklini inceleyen analiz..
- Daha önceden başka nedenlerle üzerinde araştırmalar yapılmış özel alanların analizi. Bu analizi bir nevi kontrol analizi olarak tanımlayabiliriz. Örnek: Bilinen risklerin tetkiki sırasında daha önce tanımlanmamış olan risklerin ortaya çıkarılması, özel bir yaralanma riskinin görülme sıklığının incelenmesi gibi.

7. Kazanın incelenmesi, rapor ve istatistik düzenlenmesi

7.1.5. Analiz aşamaları:

Başlatıldığı seviyeye bakılmaksızın bir analiz aşağıdaki aşamalardan geçecektir:

- Kazanın görüldüğü yerin tanımlanması (geniş çerçevede)
- Kazanın görüldüğü yerin daha ayrıntılı olarak tanımlanması
- Kazaların görülme oranı ve ağırlığı göz önünde bulundurularak hedeflerin tanımlanması
- Maruziyet kaynakları ve zararlı etmenlerin tanımlanması (bir anlamda hasar veya yaralanmanın doğrudan nedenlerinin belirlenmesi)
- Dolaylı nedenlerin kaza ile bağlantılarının irdelenmesi

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

- Ulusal mevzuatlardaki farklılıklar nedeni ile ülkeden ülkeye hatta bir ajanstan diğerine endüstriyel kazalar hakkındaki istatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntemler çok geniş çapta değişiklikler gösterebilmektedir.
- İstatistik bilgilerini derleyen kaynaklar aşağıda gösterildiği gibidir:
 - 1- Ulusal istatistik ofisleri
 - 2- Tazminat ajansları
 - 3- Ulusal sigorta veya sosyal sigorta ajansları
 - 4- İş teftiş kuruluşları
 - 5- Kaza önleme ajansları

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.1. 16.Uluslararası Çalışma İstatistikçileri Konferansı

1998 yılında Cenevre’de gerçekleştirilen 16. Uluslararası Çalışma İstatistikçileri Konferansında (ICLS) alınan ilke kararında (resolution) aşağıdaki istatistik terimlerinin göz önüne alınması kararlaştırılmıştır.

1. Mesleki kaza
2. Mesleki yaralanma
3. İş göremezlik

- Söz konusu konferansta alınan ilke kararına göre, toplanan veriler istihdamdaki statülerine bakılmaksızın ülke çapında ekonominin tüm dallarındaki ve sektörlerindeki işçi, işveren ve kendi adına çalışanlar olmak üzere çalışanların tamamını kapsayacaktır.

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

- İşgünü kaybına neden olan mesleki yaralanma olayları aşağıdaki hususlar için dikkate alınacaktır.
 1. Toplam Olay Sayısı
 2. Ölümlü Olaylar Sayısı
 3. Ölümlü Olmayan Olaylar Sayısı
 4. Geçici İş Göremezlik Olayları Sayısı
- Meslek hastalığı olayları, kaza istatistikleri kapsamı dışında tutulmaktadır.
- İş kazası istatistiklerinin oluşturulmasında kullanılan sayısal değerler arasındaki farklılıklar, karşılaştırmalı ölçüm değerlerinin dikkate alınmasıyla anlamlı hale getirilmektedir.

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

- Bu ölçüm değerleri sıklık, olabilirlik ve ağırlık oranlarıdır.
- İş kazası istatistiklerinin oluşturulmasında kullanılan sayısal değerler arasındaki farklılıklar, karşılaştırmalı ölçüm değerlerinin dikkate alınmasıyla anlamlı hale getirilmektedir.
- Bu ölçüm değerleri sıklık, olabilirlik ve ağırlık oranlarıdır.
- 16. Uluslar arası İstatistikçiler Konferansında aşağıdaki iş kazası oranlarının hesaplanması karara bağlanmıştır.

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.1.1. Kaza Sıklık Oranı (Accident Frequency Rate)

- Takvim yılı içerisindeki ölümlü ve/veya ölümlü olmayan mesleki yaralanmaların toplam sayısının, aynı yıl içerisinde referans grupta yer alan işçilerin çalışma saatlerinin toplamına bölünmesiyle elde edilen değerin 1.000.000 katsayısı ile çarpılmasıyla hesaplanır.
- Bununla ilgili bir örnek aşağıda gösterilmiştir:
- 850 işçinin çalıştığı bir işletmede, bir yıl içerisinde 100 iş kazasının meydana geldiği ve kaybedilen iş günü toplamının ise (yıllık izin, işe gelmeme, hastalık ve kaza gibi) 40.000 olduğu varsayalım. (1 yıl içerisinde 300 iş gününün bulunduğu ve 1 iş gününde 7.5 saat çalışıldığı kabul edilmektedir.)

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.1.1. Kaza Sıklık Oranı (Accident Frequency Rate)

- Bu durumda kaza sıklık oranları, aşağıdaki formüle göre hesaplanacaktır:
- $KSO = \text{Toplam Kaza Sayısı} / \text{Toplam insan saat çalışma sayısı} \times 1000000$
- $KSO = 100 / (850 \times 300 \times 7.5) - (40.000 \times 7.5) \times 1.000.000$
- $KSO = 62.01$

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.1.2. Kaza Ağırılık Oranı (Accident Severity Rate)

- Takvim yılı içerisinde ölümlü ve/veya ölümlü olmayan mesleki yaralanmalardan dolayı toplam kayıp gün sayısının, aynı yıl içerisinde referans grupta yer alan işçilerin çalışma saatlerinin toplamına bölünmesiyle elde edilen değerin 1.000.000 katsayısı ile çarpılmasıyla hesaplanır.
- Bu durumda, kaza ağırılık oranları aşağıdaki formüle göre hesaplanacaktır.
- $KAO = \frac{\text{Kazalardan dolayı toplam kayıp gün sayısı}}{\text{toplam insan saat çalışma sayısı} \times 1.000.000}$

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.1.2. Kaza Ağırılık Oranı (Accident Severity Rate)

- Bu oranın hesaplanması sırasında eğer ölümlü iş kazası veya sürekli iş göremezlik durumu mevcut ise, kazalardan dolayı toplam kayıp gün sayısına, her ölümlü ve/veya sürekli iş göremezlik olayı için ayrı ayrı 7500 gün eklenmesi gerekmektedir.
- Geçici iş göremezlik olaylarında, tıbbi işlemlerin süresi 1 günden daha az sürmesi durumları dikkate alınmamaktadır.

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.1.3. Kaza Olabilirlik Oranı (Accident Incidence Rate)

- Takvim yılı içerisindeki ölümlü ve/veya ölümlü olmayan mesleki yaralanmaların toplam sayısının, aynı yıl içerisinde referans grupta yer alan işçilerin toplam sayısına bölünmesiyle elde edilen değer 100.000 katsayısı ile çarpılmasıyla hesaplanır.
- Bu oran, istatistik verilerinin elde edilmesi ve değerlendirilmesi açısından daha basit ve sade bir oranı temsil etmektedir.

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.1.3. Kaza Olabilirlik Oranı (Accident Insidence Rate)

- Oran tipleri çeşitli ülkelerde, istihdam edilen her 100.000 işçi, her 100.000 çalışan veya her 100.000 sigortalı işçi olarak dikkate alınmaktadır.
- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) istatistiklerinde, Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) istatistikleri kaynaklı olarak alındığından dolayı, Türkiye için her 100.000 sigortalı işçi sayısına göre değerlendirme yapılmaktadır.

7.2. Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

- SSK istatistiklerinde, iş kolları bazında iş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölümlerin sayısı ayrı ayrı verilmemekte, yalnızca genel toplamdaki ölümlerde iş kazası ve meslek hastalığı ayrımı yapılmaktadır.
- Bundan dolayı ILO tarafından düzenlenen yıllık istatistik raporlarında, iş kazaları oranları içerisinde meslek hastalığı sonucunda meydana gelen ölümlerin de dahil edilmesi sonucunda, Türkiye'deki ölümlü iş kazası oranları normalde olması gereken değerden daha yüksek çıkmaktadır.

7.2.2. SGK Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.2.1 İş Kazası Sıklık Hızı (Incidence rate of employment injuries)

- **I.YÖNTEM:** Bir takvim yılında çalışılan 1,000,000 iş saatine karşılık kaç kaza olduğu gösterir.
- **II.YÖNTEM:** Tam gün çalışan her 100 kişi arasında kaç kaza olduğunu gösterir.
- Formülü aşağıdaki gibidir.
- İş kazası sıklık hızı $= \text{İKS} / (\text{PTEGS} * 8) * 1,000,000$
veya $= \text{İKS} / (\text{PTEGS} * 8) * 225.000$

7.2.2. SGK Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.2.1. İş Kazası Sıklık Hızı (Incidence rate of employment injuries)

- **İKS** = İş kazası sayısı
- **PTEGS**= Toplam prim tahakkuk eden gün sayısı, PTEGS, her gün için 8 saatlik tam çalışma ile çarpılarak tüm sigortalıların bir yıl içinde toplam çalışma saati bulunur.
- **1,000,000**= Çalışılan bir milyon iş saatinde iş kazası sayısını bulmak için kullanılır.
- **225,000**= İl yöntemde, tam gün çalışan 100 sigortalının haftada 45 saat, yılda 50 hafta çalıştığı kabul edilerek yapılan hesap sonucu bulunan bir değerdir.

7.2.2. SGK Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.2.2. İş Kazası Ağırlık Hızı (Weight Rate of Employment Injuries)

- **I.YÖNTEM:** Bir takvim yılında çalışılan 1,000,000 saatte kaç iş gününün iş kazası nedeniyle kaybedildiğini gösterir.
- **II.YÖNTEM:** Çalışılan her 100 satte kaç saatin kaybedildiğini gösterir.
- Formülü aşağıdaki gibidir.
- İş kazası Ağırlık hızı = $TGK / (PTEGS * 8) * 1,000,000$
veya $= (TGK * 8) / (PTEGS * 8) * 100$

7.2.2. SGK Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

7.2.2.2. İş Kazası Ağırlık Hızı (Weight Rate of Employment Injuries)

- **TGK** = İş kazası sonucu toplam gün kaybı = (Geçici iş göremezlik süreleri) + (sürekli işgöremezlik dereceleri toplamı *75) + (ölüm vak'a sayısı *7500)
- **PTEGS**= Toplam prim tahakkuk eden gün sayısı, PTEGS, her gün için 8 saatlik tam çalışma ile çarpılarak tüm sigortalıların bir yıl içinde toplam çalışma saati bulunur.
- **1,000,000**= Çalışılan 1,000,000 iş saatinde iş kazası nedeniyle kaybolan iş saatini bulmak için kullanılır.
- **100**= II yöntemde, çalışılan 100 iş saatinde iş kazası nedeniyle kaybolan iş saatini bulmak için kullanılır.

7.2.2. SGK Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

Tablo 45- 2009 YILI İŞ KAZALARI SIKLIK (*) VE AĞIRLIK (**) HIZLARI

Table 45- Incidence rate (*) and weight rate (**) of employment injuries in 2009

2009 YILI (DÖNEMLER) SEASONS İN 2009	İŞ KAZASI SAYISI N'of Employment injuries	TOPLAM PRİM TAHAKKUK EDEN GÜN SAYISI NDPA	İŞ KAZASI SIKLIK HIZI Incidence rate of emp. inj. (*)		2009 YIL SONU İTİB. GEÇİCİ İŞGÖR. SÜRESİ(GÜN) Dura. of temp. incap.for work (days)	2009 YIL SONU İTİB. TOPLAM SÜREKLİ İŞGÖR. DERECE TOPLAMI Total degrees of perm. Incap.	2009 YIL SONU İTİB. ÖLÜM VAKA SAYISI N'of death	İŞ KAZASI AĞIRLIK HIZI Weight rate of employment injuries (**)	
			1,000,000 iş saati (per 1,000,000 work.hours)	100 kişide (per 100 person)				GÜN (Days)	SAAT (Hours)
OCAK-NİSAN	17.733	940.946.231	2,36	0,53					
MAYIS-AĞUSTOS	18.954	974.209.469	2,43	0,55	1.572.106	61.300	1.171	641	0,51
EYLÜL-ARALIK	27.629	1.000.248.672	3,45	0,78					
TOPLAM	64.316	2.915.404.372	2,76	0,62					

7.2.2. SGK Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

Tablo 1.3.30- 2010 YILI İŞ KAZALARI SIKLIK (*) VE AĞIRLIK (**) HIZLARI

Table 1.3.30- Incidence Rate (*) and Weight Rate (**) of Employment Injuries in 2010

2010 YILI (DÖNEMLER) SEASONS İN 2009	İŞ KAZASI SAYISI N'of Employment .injuries	TOPLAM PRİM TAHAKKUK EDEN GÜN SAYISI NDPA	İŞ KAZASI SIKLIK HIZI Incidence rate of emp. inj. (*)		2010 YIL SONU İTİB. GEÇİCİ İŞGÖR. SÜRESİ(GÜN) Dura. of temp. incap.for work (days)	2010 YIL SONU İTİB. TOPLAM SÜREKLİ İŞGÖR. DERECE TOPLAMI Total degrees of perm. Incap.	2010 YIL SONU İTİB. ÖLÜM VAKA SAYISI N'of death	İŞ KAZASI AĞIRLIK HIZI Weight rate of employment injuries (**)	
			1,000,000 iş saati (per 1,000,000 work.hour s)	100 kişide (per 100 person)				GÜN (Days)	SAAT (Hours)
OCAK-NİSAN	11.834	1.009.859.435	1,46	0,33					
MAYIS-AĞUSTOS	24.507	1.075.448.371	2,85	0,64	1.502.871	75.833	1.444	706	0,56
EYLÜL-ARALIK	26.562	1.104.981.956	3,00	0,68					
TOPLAM	62.903	3.190.289.762	2,46	0,55					

7.2.2. SGK Kaza İstatistiklerinin Düzenlenmesi:

Tablo 1.3.30- Kazası Sıklık (*) Ve A ırlık () Hızları, 2011**

Table 1.3.30- Incidence Rate () and Weight Rate (**) of Employment Injuries, 2011*

2011 YILI (DÖNEMLER) SEASONS IN 2011	KAZASI SAYISI Number of Employment injuries	TOPLAM PR M TAHAKKUK EDEN GÜN SAYISI NDPA	KAZASI SIKLIK HIZI Incidence rate of employment injuries (*)		2011 YIL SONU T B. GEÇ C GÖR. SÜRES (GÜN) Dura. of temp. incap.for work (days)	2011 YIL SONU T B. TOPLAM SÜREKL GÖR. DERECE TOPLAMI Total degrees of perm. ncap.	2011 YIL SONU T B. ÖLÜM VAKA SAYISI Number of death	KAZASI A IRLIK HIZI Weight rate of employment injuries (**)	
			1000000 i saati (per 1000000 work.hours)	100 ki ide (per 100 person)				GÜN (Days)	SAAT (Hours)
OCAK-N SAN JANUARY-APRIL	21.366	1.126.902.519	2,37	0,53					
MAYIS-A USTOS MAY-AUGUST	24.941	1.193.796.911	2,61	0,59	1.757.422	78.054	1.700	721	0,58
EYLÜL-ARALIK SEPTEMBER- DECEMBER	22.920	1.211.690.073	2,36	0,53					
TOPLAM- Total	69.227	3.532.389.503	2,45	0,55					

8. İlgili mevzuat

- 20/06/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
(R. G. Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339)
- 31/5/2006 Tarihli ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
(R. G. Tarih: 16.06.2006 Sayı: 26200)
- İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği
(R. G. Tarih: 29.12.2012 Sayı: 28512)

Önlemek Tedaviden Ucuzdur...

Teşekkürler !